

GUIDELINES FOR CREATING AN ACCOUNTING MODEL FOR INTERMEDIATE RE-EXPORT TRANSACTIONS OF GOODS

Stanislava Pancheva

NBU, Republic of Bulgaria, stgeorgieva@nbu.bg

Abstract: Re-export is an important transaction in international trade. It enhances trade between different counterparties, circumvents import quotas and avoids imposed restrictions and sanctions between countries. In accounting terms, it encompasses a set of interconnected business operations, the correct accounting of which is the result of in-depth knowledge and correct application of dynamically changing legal requirements and their current interpretations at a level that goes beyond the national level. In practice, this is a rather complex process, accompanied by unresolved issues in various directions (insufficient and timely interpretation of the regulatory acts regulating the matter; dynamics in the agreements concluded between the countries participating in the transaction; lack of specific tax treatment of the transaction in the Value Added Tax Act; lack of comprehensive scientific research on the subject, etc.). There are also discussions regarding the choice of appropriate accounting for the process. That is why the topic of accounting treatment of re-export transactions is considered relevant and significant, and its study is necessary for both specialized theory and practice. Referring to these circumstances, the scientific work attempts to critically analyze the existing definitions of intermediary re-export transactions of goods and on this basis formulates a definition for them, suitable for accounting needs. It reveals and systematizes the features of the targeted commercial transactions (complexity and multi-component nature, participation in their implementation of an intermediary-re-exporter, import and subsequent export of goods; provision/non-provision of additional processing of re-exported goods, etc.), which serve as a basis for the development of a comprehensive theoretical and applied model for accounting reporting. Variants are also provided for the model in order to expand its applicability.

By testing the proposed theoretical and applied model for accounting of intermediary re-export transactions of goods in a real environment, it is proven that it is flexible, adaptable, legally sound, practically applicable and methodologically sound. The thesis is also argued that its use in the accounting of re-exporting enterprises will significantly facilitate operational accounting work and increase its effectiveness and efficiency.

Keywords: re-export, accounting, foreign trade transactions, trade, model, goods

НАСОКИ ЗА СЪЗДАВАНЕ НА МОДЕЛ ЗА СЧЕТОВОДНО ОТЧИТАНЕ НА ПОСРЕДНИЧЕСКИТЕ РЕЕКСПОРТНИ СДЕЛКИ НА СТОКИ

Станислава Панчева

НБУ, Република България, stgeorgieva@nbu.bg

Резюме: Реекспортът е важна сделка в международната търговия. Чрез нея се засилва търговския обмен между различните контрагенти, заобикалят се квотите за внос и се избягват наложени ограничения и санкции между държавите. В счетоводен аспект тя обхваща съвкупност от взаимосвързани стопански операции, чието правилно счетоводно отразяване е резултат от задълбочено познаване и коректно прилагане на динамично променящите се законови изисквания и техните актуални тълкувания на ниво, надхвърлящо националното. Това на практика е доста сложен процес, съпътстван от нерешени въпроси в различни направления (недостатъчно и навременно тълкуване на нормативните актове, регулиращи материята; динамика в спогодбите, сключвани между държавите-участници в сделката; липса на конкретно данъчно третиране на сделката в Закона за данъка върху добавената стойност; недостиг на цялостни научни изследвания по темата и т.н.). Налице са и дискусии, касаещи избора на подходящо счетоводно отчитане на процеса. Ето защо темата за счетоводното третиране на реекспортните сделки се приема за актуална и значима, а нейното изследване - за необходимо както за специализираната теория, така и за практиката. Познавайки се на тези обстоятелства в научната разработка се прави опит за критичен анализ на съществуващите дефиниции за посредническите реекспортни сделки на стоки и на тази основа се формулира определение за тях, подходящо за счетоводни нужди. В него се разкриват и систематизират особености на визираните търговски сделки (сложност и многокомпонентност, участие при реализирането им на посредник-реекспортър, извършване на внос и на последващ износ на стоки; предвиждане/не предвиждане на допълнителна преработка на реекспортираните стоки и т.н.), които служат за база при

разработването на цялостен теоретико-приложен модел за счетоводно отчитане. Към модела се предвиждат и варианти с оглед разширяване на неговата приложимост.

Посредством апробиране на предложения теоретико-приложен модел за счетоводно отчитане на посредническите реекспортни сделки на стоки в реална среда се доказва, че същият е гъвкав, адаптивен, законосъобразен, практически приложим и методологически издържан. Аргументира се и тезата, че неговото използване в счетоводството на предприятията-реекспортъори ще облекчи значително оперативната отчетна работа и ще повиши нейната ефективност и ефикасност.

Ключови думи: реекспорт, счетоводство, външнотърговски сделки, търговия, модел, стоки.

1. УВОД

Реекспортът е важна сделка в международната търговия. (Prohorovs, A., 2023) Чрез нейното използване се засилва търговския обмен между страните, избягват се квотите за внос и се заобикалят наложени ограничения и санкции. Ускорява се също стоковото обръщение, което води до развитие на икономиката на отделните държави.

В счетоводен аспект реекспортът е сложен стопански процес, чието правилно счетоводно третиране предполага задълбочено познаване и точно прилагане на динамично променящите се законови изисквания и техните навременни тълкувания на ниво, надхвърлящо националното. Отразяването му при осъществяване на отчетния процес в нефинансовите предприятия-реекспортъори се съпътства от много нерешени въпроси: недостатъчно и навременно тълкуване на нормативните актове, регулиращи материята; динамика в спогодбите, сключвани между държавите-участници в сделката; липса на конкретно данъчно третиране на сделката в Закона за данъка върху добавената стойност; недостатъчност на цялостни научни изследвания по темата и т.н. Констатират се и дискусии по отношение на избора на модел за счетоводно отчитане. Всичко това показва, че темата за реекспортните сделки и тяхното счетоводно третиране е актуална и значима, а нейното проучване - важно и за специализираната теория, и за практиката.

Известно е, че за нуждите на отчетността реекспортът се квалифицира като комплексна търговска сделка, при реализирането на която участие вземат контрагенти от най-малко две различни държави. Те извършват покупко-продажба на стоки, спазвайки изисквания, постановени в различни национални законодателства. На тях помагат много непреки участници, които влизат във взаимоотношения с преките контрагенти (доставчици и клиенти) и това води до възникването на валутни разчети. При уреждането на тези разчети пък се проявяват курсови разлики, в т.ч. положителни и отрицателни. Ето защо може да се приеме, че реекспортът на стоки е сложен стопански процес, чието счетоводно третиране изисква детайлно познаване и правилно прилагане на динамично изменящите се законови изисквания и техните актуални тълкувания на ниво, надхвърлящо националното.

Позовавайки се на изброените предпоставки и на дискуссионния характер на темата за обект на проучване в настоящата научна разработка се определят сделките за реекспорт на стоки, а за предмет тяхното счетоводно отчитане в българските нефинансови предприятия-реекспортъори. Целта е да се анализира процеса на счетоводно отчитане на посочените сделки и на тази основа да се предложи, апробира и аргументира модел за тяхното счетоводно отразяване. В контекста на очертаната цел се набелязват две основни задачи на изследване, а именно: да се разкрият основните характеристики и особености на сделките за реекспорт на стоки и да се структурира, аргументира и апробира модел за тяхното счетоводно отчитане.

В разработката се застъпва тезата, че има неизползвани възможности по повод разработването и прилагането на цялостен адаптивен към измененията в средата модел за счетоводно третиране на сделките за реекспорт на стоки, който може да улесни счетоводната работа в предприятията-реекспортъори.

Поради широкия обхват на проблематиката в настоящата разработка се поставя акцент само върху посредническите реекспортни сделки на стоки. Представената информация за класическите реекспортни сделки има по-скоро допълващ и сравнителен характер.

Литературата и нормативните документи, включени в разработката, са актуални към м. 05. 2025 г.

2. СЪЩНОСТ И ХАРАКТЕРНИ ЧЕРТИ НА СДЕЛКИТЕ ЗА ПОСРЕДНИЧЕСКИ РЕЕКСПОРТ НА СТОКИ

Реекспортът е термин, който произлиза от английски език - „export“ и означава „изнасям“. (Речник на чуждите думи в българския език, 1993: 220; Меравзчиев, Г. Баташки, Иванова-Кузманова, Г., Панчева, Ст., & Михайлова, Р., 2010: 124) Като понятие той се свързва с: „износ на чужди стоки, които са били внесени преди това в страната, без да са претърпели съществена преработка в нея“; придобиване и последващ износ на стоки в непроменено състояние, като същите могат да минават или да не минават през страната-реекспортъор; „стоки, които първоначално са внесени от чужда държава и след това са изнесени от

държавата на вноса“, респ. „износ от страната на стоки, внесени преди това от чужбина“. (Речник на чуждите думи в българския език, 1993: 220; Българска енциклопедия А...Я, 2005; Счетоводна академия, 2024: 1; Речник на финансовите термини, 2024: 1) Това дава основание да се обобщи, че реекспортът е сложна многокомпонентна сделка, извършена на територията на най-малко две страни, в която участват най-малко трима договарящи се по между си контрагенти. (LawsBg. (n.d.), 2025) При него реекспортът (българското предприятие-посредник) продава на чуждестранен контрагент внесени от чужбина стоки с или без допълнителна преработка. Последният купува стоките от чужбина срещу договорирано възнаграждение, евентуална обработка и последваща продажба извън страната. (Меравзчиев, Г. Баташки, Иванова-Кузманова, Г., Панчева, Ст., & Михайлова, Р., 2010: 119; МГИМО, 2019; Център экономической экспертизы. 2022; Бухгалтерский Контур. (n.d.). Виды операций по ВЭД: экспорт, импорт, толлинг, реекспорт, 2025) Ето защо е целесъобразно определянето на реекспорта на стоки като сложна външнотърговска сделка, при която реекспортът осъществява опосредствено прехвърляне на стоки от чуждестранен доставчик към чуждестранен клиент, като тези стоки могат да бъдат или да не бъдат модифицирани по време на тяхното прехвърляне.

По признака „начин на прехвърляне на стоките между доставчика и клиента“, сделката за реекспорт може да се класифицира като:

- класическа реекспортна сделка, при който прехвърлянето на стоките се извършва директно от доставчика към клиента; и
- посредническа реекспортна сделка, при който стоките се изпращат от клиента на реекспортъра, който от своя страна ги препраща с или без допълнителна дообработка на клиента.

Анализирайки по-обстойно посредническата реекспортна сделка се установява, че тя се извършва от посредник, чиято търговска дейност се регламентира от Търговския закон. (Търговски закон, 2025: чл. 49-51; Li, Y. A., & Fung, V., 2009; Hanson, G. H., & Feenstra, R. C., 2001) Този посредник ежедневно регистрира в дневник всички сключени от него договори за реекспорт. За дейността си той получава възнаграждение, което му се дължи от едната или от двете страни по сделката, съгласно предварителната договорка между тях. Ако такава договорка няма на предварителен етап, то посредникът получава и от двете страни обичайното възнаграждение за извършената от него дейност. (Търговски закон, 2024: чл. 49-51)

При по-задълбоченото изследване на посредническата реекспортна сделка се откриват и други нейни отличителни черти, а именно, че:

- тя е съвкупност от свързани последователно протичащи стопански операции, отразяващи движението на стоките от момента на тяхното придобиване от реекспортъра до момента на финализиране на продажбата им на клиента (Петров, Л., 2008);
- извършването и се основава на договор за покупко-продажба (Онлайн речник, 2024: 1; Синонимен речник, 2024: 1; Панчева, Ст., 2024);
- реализирането на клаузите по договора за реекспорт се урежда в Търговския закон (Търговски закон, 2024: чл. 49-51);
- за обект на сделката се определят различни стоки (Речник на българския език, 2024: 1; Панчева, Ст., 2024a);
- движението на стоките се координира от реекспортър, който работи абсолютно самостоятелно и независимо от другите участници в процеса;
- добавянето на стойност към стойността на реекспортираните стоки не е задължително (Счетоводна академия, 2024);
- ако се предвижда доработка на реекспортираните стоки (етикетиране, разфасоване, преупаковане, маркиране и т.н.), то тя не променя основното им предназначение и не повишава тяхната полезност и потребителска стойност (Отчитане на външнотърговските сделки, 2010);
- сделката гарантира на участниците в нея постигането на желани резултати (икономически изгоди), но крие и рискове;
- тя се реализира във валута, което предполага отчитането на курсови разлики (Национален счетоводен стандарт 21 Ефекти от промените във валутните курсове, 2016; Международен счетоводен стандарт 21 Ефекти от промени в обменните курсове, 2012; Свраков, А., Брезоева, Б., Костов, Б., Ризов, К., & Досев, Х., 2025; Боянов, Б., 2019);
- в нея преките участници са трима от най-малко две различни държави;
- взаимоотношенията между преките участници в сделката се опосредстват от много на брой непреки участници (транспортни организации, застрахователни дружества и др.) (Меравзчиев, Г. Баташки, Иванова-Кузманова, Г., Панчева, Ст., & Михайлова, Р., 2010).

Видно е, че реекспортът при посредническата реекспортна сделка координира изцяло придвижването на стоките от доставчика към клиента. Той придобива собственост върху тях след закупуването им от доставчика, при необходимост ги дообработва (слага им етикети, разфасова ги, пакетира ги и др.) и след това ги продава на клиента. Ето защо и самото счетоводното третиране при него би следвало да се структурира в три етапа:

- покупка на стоките и отразяване на разходите по придобиването им;
- доработка на стоките и увеличаване на стойността им с размера на извършените текущи разходи;
- продажба на стоките и установяване на резултата от сделката (печалба или загуба).

От тук и модела за счетоводно отчитане на посредническия реекспорт на стоки би могъл да има следния вид:

Таблица № 1: Модел за счетоводно отчитане на сделките за посреднически реекспорт на стоки

Стопански операции	Счетоводни статии, съставяни при реекспортъра
Издаване на фактурира за покупката на стоките.	Д-т с-ка 301 Доставки К-т с-ка 401 Доставчици
Начисляване на разходите по доставката на стоките - товарене и разтоварване, застраховане, транспортиране и др.	Д-т с-ка 301 Доставки К-т с-ка 4992 Други кредитори, с-ка 401 Доставчици, с-ка 495 Разчети по застраховане
Начисляване на акцизите за стоките, когато същите са акцизни.	Д-т с-ка 301 Доставки К-т с-ка 456 Разчети за акцизи
Начисляване на митата за стоките.	Д-т с-ка 301 Доставки К-т с-ка 457 Разчети с митници
Начисляване на данъка върху добавената стойност за стоките.	Д-т с-ка 4531 Начислен данък за покупките К-т с-ка 457 Разчети с митници
Изплащане на задълженията към доставчика и към всички непреки участници в сделката.	Д-т с-ка 401 Доставчици, с-ка 4992 Други кредитори, с-ка 401 Доставчици, с-ка 495 Разчети по застраховане, 456 Разчети за акцизи, с-ка 457 Разчети с митници К-т с-ка от гр. 50 Парични средства
Заприхождаване на стоките при реекспортъра.	Д-т с-ка 304 Стоки К-т с-ка 301 Доставки
Прехвърляне на стоките от склада на реекспортъра в цеха за дообработка.	Д-т с-ка 304 Стоки Стоки за дообработка К-т с-ка 304 Стоки
Начисляване на разходите по дообработка на стоките.	Д-т с-ка от гр. 60 Разходи по икономически елементи К-т с-ка 302 Материали, с-ка 401 Доставчици, с-ка 421 Персонал, с-ка 461 Разчети с Националния осигурителен институт и т.н.
Приключване на разходите по дообработка на стоките.	Д-т с-ка 611 Разходи за основна дейност, с-ка 612 Разходи за спомагателна дейност К-т с-ка от гр. 60 Разходи по икономически елементи
Увеличаване на стойността на реекспортираните стоки със сумата на разходите за тяхната дообработка.	Д-т с-ка 304 Стоки Стоки за дообработка К-т с-ка 611 Разходи за основна дейност, с-ка 612 Разходи за спомагателна дейност
Връшане на дообработените стоки в склада за реекспорт.	Д-т с-ка 304 Стоки К-т с-ка 304 Стоки Стоки за дообработка
Фактуриране на стоките за реекспорт на клиента.	Д-т с-ка 411 Клиенти К-т с-ка 702 Приходи от продажба на стоки
Отписване на изпратените стоки на клиента.	Д-т с-ка 702 Приходи от продажба на стоки К-т с-ка 304 Стоки

Счетоводно отчитане на разходите по реекспорта, които са за сметка на реекспортъора.	Д-т с-ка от гр. 60 Разходи по икономически елементи К-т с-ка 4992 Други кредитори, с-ка 401 Доставчици, с-ка 495 Разчети по застраховане
Приключване на разходите по реекспорта.	Д-т с-ка 611 Разходи за основна дейност, с-ка 612 Разходи за спомагателна дейност К-т с-ка от гр. 60 Разходи по икономически елементи
Отнасяне на разходите по реекспорта в намаление на приходите от продажба на стоки.	Д-т с-ка 702 Приходи от продажба на стоки К-т с-ка 611 Разходи за основна дейност, с-ка 612 Разходи за спомагателна дейност
Установяване на резултата от продажбата на стоките.	<u>Печалба</u> Д-т с-ка 702 Приходи от продажба на стоки К-т с-ка 123 Печалби и загуби от текущата година <u>Загуба</u> Д-т с-ка 123 Печалби и загуби от текущата година К-т с-ка 702 Приходи от продажба на стоки
Начисляване на възнаграждението на реекспортъора.	Д-т с-ка от 411 Клиенти К-т с-ка 703 Приходи от продажба на услуги Начисляването на ДДС за продажбите се извършва съгласно разпоредбите на Закон за данъка върху добавената стойност (Закон за данъка върху добавената стойност, 2024; Рангелов, Е., 2020; Филипов, В., Георгиева, А., Янкова, Ц., Попова, Е., Кондарев, И., Раков, А., Асенов А., Узунова, К., Гецова-Димитрова, Б., & Ризов, Н., 2025; Данъчните закони в практиката, 2022)
Получаване на сумата на възнаграждението по парична сметка на реекспортъора.	Д-т с-ка от гр. 50 Парични средства К-т с-ка 411 Клиенти

Източници: Меравзчиев, Г. Баташки, Иванова-Кузманова, Г., Панчева, Ст., & Михайлова, Р. (2010) *Отчитане на външнотърговските сделки*. Свищов: Ценов, 118-124.; *Примерен национален сметкоплан* (допълнен с шифри на сметките) (2006) Свищов: Ценов.

За да се улесни използването на предложения модел в него са предвидени следните четирицифрени, респ. аналитични сметки:

- към сметка 453 Разчети за данък върху добавената стойност – четирицифрени сметки 4531 Начислен данък за покупките и 4532 Начислен данък за продажбите;
 - към сметка 304 Стоки – аналитична или четирицифрена сметка Стоки за дообработка.
- С оглед допълнителното прецизиране на модела би било целесъобразно в него да се допълнят и други аналитични, респ. четирицифрени сметки, както следва:
- към сметка 304 Стоки – аналитична или четирицифрена сметка Стоки за реекспорт;
 - към сметка 401 Доставчици – аналитична или четирицифрена сметка Доставчици на стоки за реекспорт;
 - към сметка 411 Клиенти – аналитична или четирицифрена сметка Клиенти на стоки от реекспорт;
 - към сметка 702 Приходи от продажба на стоки – аналитична или четирицифрена сметка Приходи от продажба на стоки от реекспорт.

Ако се подходи критично към анализа на модела за счетоводно отчитане на посредническия реекспорт на стоки ще се установи, че на него са присъщи немалко особености: възнаграждението за реекспортъора се поема от клиента, от доставчика или се разпределя между двамата; на доставчика, респ. от клиента се превеждат авансови суми от реекспортъора; сделката се осъществява в условията на търговски кредит или на основата на бартер; разходите по дообработката на стоките се поемат изцяло или частично от реекспортъора и са за негова сметка; в съответствие със спецификата на дейността и възприетата счетоводна политика разходите по дообработка и по продажба на стоките се отчитат при реекспортъора с/без използването на сметките от група от гр. 61 Разходи за дейността; в края на отчетния период разчетите между реекспортъора и клиента, респ. доставчика се преоценяват, когато същите не са уредени и т.н. (Меравзчиев, Г. Баташки, Иванова-Кузманова, Г., Панчева, Ст., & Михайлова, Р., 2010) Те водят до

модифициране, видоизменяне, разширяване и обогатяване на модела чрез предвиждането на варианти на отчитане към него. Приложимостта на тези варианти се потвърждава чрез апробирането им в дейността на нефинансовите предприятия-реекспортъори, като така се доказва и тяхната значимост в теоретико-методологичен и практико-приложен план.

Позовавайки се на изложените разсъждения, касаещи модела за счетоводно отчитане на посредническите реекспортни сделки на стоки, могат да се формулират няколко важни изводи:

- ☐ моделът е адаптивен към динамично променящата се заобикаляща среда;
- ☐ той е в синхрон с действащото законодателство (Закон за счетоводството, 2025);
- ☐ методологически издържан е и позволява прилагането му във варианти, съответстващи на постигнатите договорености между страните-участници в сделката;
- ☐ моделът е гъвкав и значително улеснява работата на счетоводния персонал, като повишава и нейната ефективност;
- ☐ приложим е в счетоводството на българските нефинансови предприятия-реекспортъори.

Всичко това дава основание да се обобщи, че чрез използването на предложения цялостен теоретико-приложен модел за счетоводно отчитане на посредническите реекспортни сделки на стоки в нефинансовите предприятия-реекспортъори се постига значително облекчаване на счетоводната работа и повишаване на нейната ефективност и ефикасност.

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В следствие на извършеното аналитично изследване на посредническия реекспорт на стоки, а също и въз основа на критичния анализ на разработения и апробиран в практиката на нефинансовите предприятия модел за неговото счетоводно отчитане, могат да се направят обобщения и изводи в четири насоки:

Първо. Анализът на същността на посредническите реекспортни сделки показва, че е целесъобразно определянето им за счетоводни цели като вид многокомпонентни сложни външнотърговска сделка, при които реекспортърът осъществява опосредствано прехвърляне на стоки от чуждестранен доставчик към чуждестранен клиент, като тези стоки може да бъдат или да не бъдат модифицирани от реекспортъора.

Второ. Критичният подход, използван при проучването на характеристиките на посредническите реекспортни сделки на стоки помага за извеждането на техните особености и отличителни черти, които се използват за база при разработването на цялостен теоретико-приложен модел за счетоводно отчитане на посредническите реекспортни сделки на стоки.

Трето. Наличието на динамика в средата на прилагане на модела за счетоводно отчитане на посредническите реекспортни сделки на стоки налага неговото обогатяване с варианти с оглед засилване на приложимостта му.

Четвърто. Чрез апробирането на разработения модел за счетоводно отчитане в практиката се доказва, че той е гъвкав, законосъобразен, практически приложим и методологически издържан. Следователно и използването му в счетоводството на българските предприятия-реекспортъори е подходящо и полезно, и ще доведе до облекчаване на счетоводната работа и повишаване на нейната ефективност и ефикасност.

ЛИТЕРАТУРА

- Боянов, Б. (2019). Международен счетоводен стандарт (МСС) 21: Ефекти от промените в обменните курсове. София: Бенефиск.
- Българска енциклопедия А...Я. (2005). *Трето съвременено издание*. София: БАН.
- Данъчните закони в практиката. (2022). Шумен: РС Издателство и Бизнес Консултации.
- Данъчно третиране на тристранни операции. (2024). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <https://anodit.com/danachno-tretirane-na-tristranni-operatsii/>
- Закон за данък върху добавената стойност. (2002, изм. 2024). *Държавен вестник*, бр. 1 (посл. изм. бр. 70). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <https://lex.bg/laws/ldoc/2135533201>
- Закон за счетоводството. (2015, изм. 2025). *Държавен вестник*, бр. 95 (посл. изм. бр. 26). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <https://lex.bg/bg/laws/ldoc/2136697598>
- Международен счетоводен стандарт 21: Ефекти от промени в обменните курсове. (2012). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <http://balans.bg/225-mss-21-efekti-ot-promeni-v-obmennite-kursove/>
- Меравчиев, Г., Баташки, Г., Иванова-Кузманова, Г., Панчева, Ст., & Михайлова, Р. (2010). *Отчитане на външнотърговските сделки*. Свищов: Ценов.
- Национален счетоводен стандарт 21: Ефекти от промените във валутните курсове. (2016). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <http://balans.bg/182-nss-21-efekti-ot-promenite-vyv-valutnite-kursove/>
- Онлайн речник. (2025). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <http://www.onlinerechnik.com/duma/сделка>

- Панчева, С. (2024). Изследване на търговските сделки в правно-счетоводен аспект. В Световни и национални бизнес трансформации – проактивни управленски, финансово-счетоводни и планови решения: Сборник с доклади от международен научен форум (с. 150–155). Свищов: Академично издателство „Ценов“.
- Панчева, С. (2024а). Теоретико-методологически постановки за оценката на отчетните обекти при външнотърговските сделки. В Икономиката на XXI век. Кризи, трансформации, устойчивост: Доклад от международна конференция (с. 664–675). София: Нов български университет.
- Петров, Л. (2008). *Основи на счетоводството*. София: Мартилен.
- Примерен национален сметкоплан (допълнен с шифри на сметките). (2006). Свищов: Ценов.
- Рангелов, Е. (2020). *Документирание и счетоводно отчитане на данъците: изменения и допълнения през 2020 г.* Шумен: РС Издателство и Бизнес Консултации.
- Речник на финансовите термини. (2024). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <https://kik-info.com/spravochnik/finansov-rechnik.php>
- Речник на чуждите думи в българския език. (1993). София: БАН.
- Свраков, А., Брезоева, Б., Костов, Б., Ризов, К., & Досев, Х. (2025). *Счетоводство 2025*. София: Труд и право.
- Синонимен речник. (2025). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <http://rechnik.info/сделка>
- Счетоводна академия. (2025). Изтеглено на 1 май 2025 г., от <https://accountingacademy.bg/index.php?q=infopage&id=377&term=%D0%A0%D0%B5%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%82>
- Търговски закон. (1991, изм. 2024). *Държавен вестник*, бр. 48 (посл. изм. бр. 82), чл. 49–51. Изтеглено на 1 май 2025 г., от <https://lex.bg/laws/ldoc/-14917630>
- Филипов, В., Георгиева, А., Янкова, Ц., Попова, Е., Кондарев, И., Раков, А., Асенов, А., Узунова, К., Гецова-Димитрова, Б., & Ризов, Н. (2020). *Новото данъчно законодателство през 2025 г.* София: Труд и право.
- Hanson, G. H., & Feenstra, R. C. (2001). Intermediaries in entrepôt trade: Hong Kong re-exports of Chinese goods. *Journal of International Economics*, 53(2), 209–228. [https://doi.org/10.1016/S0022-1996\(00\)00058-4](https://doi.org/10.1016/S0022-1996(00)00058-4)
- LawsBg. (n.d.). Търговски сделки – понятие и видове. [https://www.lawsbg.com/lectures/65-commercial-law-lectures/198-turgovski-sdelki-poniatie.html:contentReference\[oaicite:8\]{index=8}](https://www.lawsbg.com/lectures/65-commercial-law-lectures/198-turgovski-sdelki-poniatie.html:contentReference[oaicite:8]{index=8})
- Li, Y. A., & Fung, V. (2009). The role of intermediaries in facilitating trade. *Journal of International Economics*, 79(2), 252–264. <https://doi.org/10.1016/j.jinteco.2009.07.001>
- Prohorovs, A. (2023). Re-export: Assessing the impact of re-export companies on sectors and the economy. *Journal of Risk and Financial Management*, 16(2), 77. <https://doi.org/10.3390/jrfm16020077>
- Бухгалтерский Контур. (n.d.). Виды операций по ВЭД: экспорт, импорт, толлинг, реэкспорт. <https://www.b-kontur.ru/enquiry/586-vidy-operaciy-po-ved>
- МГИМО. (2019). Растущая роль реэкспорта в международной торговле. *Вестник МГИМО-Университета*, (6), 142–158. <https://www.vestnik.mgimo.ru/jour/article/viewFile/2982/2400>
- Центр экономической экспертизы. (2022). Валютный контроль реэкспортных операций. <https://xn--90ab5f.xn-p1ai/press-tsentr/10389/>